

Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudi berria: zer jakin behar dute enpresek?

Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudi berria nahitaez bete behar da 2026ko abuztutik, eta 2025. urtearen hasieran onartu zen. Horren ondorioz, markek errotik eraldatu dituzte paketatze-estrategiak zirkulartasunerantz. Konpainiek beren bilgarrien tamaina minimizatu beharko dute, haien erabateko birziklagarritasuna bermatu, etiketatze digitala txertatu eta erabilera bakarreko formatuak ezabatu (ostalaritzako dosi bakarrekoak, esaterako). Eragiketa horiek berehala egokitzea ezinbestekoa da zehapenak saihesteko eta merkatu bateratuan salmenta ziurtatzeko.

Zer aldaketa sartzen ditu ontzien eta ontzi-hondakinen araudi berriak European?

Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudi berriak merkatuan jartzen diren ontzi-hondakinen kopurua murriztea eskatzen die Erkidegoko herrialdeei, eta merkaturatzen diren ontziak birziklagarriak izatera behartzen ditu. Ontzien pisua eta bolumena minimizatzeko fabrikatzaileak eta inportatzaileak.

Ezarritako neurrien artean, honako hauek azpimarra ditzakegu:

- Ontzien formato jakin batzuk erabiltzeko murrizketak ezartzen dira (beharrezkoak ez direla edo ingurumenerako kaltegarriak direla jotzen da).
- %50eko espazio hutsaren gehieneko ratioa ezartzen da ontzi kolektiboetarako, garraiorako eta Merkataritza elektronikorako.
- Birziklagarritasun-baldintza berriak ezarri dira EBn merkaturatutako ontzientzat.

- Materialen osakerari buruzko informazioa duten ontziak modu harmonizatuan etiketatu behar dira, hondakinen kudeaketan errazago sailkatu ahal izateko.
- Ontzi berrerabilgarriak QR kode batekin markatu behar dira, kudeaketa eta trazabilitatea hobetzeko.
- Biltegiatze-eta itzultze-sistemei lotutako ontziak etiketatu egin beharko ditu, argi eta garbi identifikatuta.

Fabrikazio eta etiketatze-baldintza legalak betetzen dituzten ontziek bakarrik zirkulatu ahal izango dute Europar Batasuneko merkatuan.

Enpresen betebeharrak, ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudiaren arabera.

Europar Batasunak ontziak murrizteko aldi baterako helburuak ditu: 2030erako % 5, 2035erako % 10 eta 2040rako % 15 (2018an sortutakoekin alderatuta).

Gainera, 2030eko urtarilaren 1etik Aurrera, debekatuta daude zenbait ontzi mota, beharrezkoak ez direnak edo ingurumenerako kaltegarriak direnak. Adibidez:

- Fruten eta barazki freskoen plastikozko ontzi prozesatu gabeak.
- HORECAN erabilera bakarreko plastikozko ontziak: HORECA kanaleko lokaletan (kafetegiak eta jatetxeak betetzen eta kontsumitzen diren elikagai eta edariak).
- Dosi bakarreko ontzia (omgailuak, saltsak, kremak, azukrea, etab.), behar teknikoengatik edo higienikoengatik izan ezik.
- Erabilera bakarreko banakako ontziak, produktu kosmetikoetarako eta norberaren higienarako, ostatu-sektorean.
- Plastikozko poltsa oso arinak (15 mikra baino gutxiagokoak).

2026ko abuztutik aurrera debekatuta dago elikagaiekin kontaktuan dauden ontzietan zenbait PFAS substantzia erabiltzea zenbait atalaseren gainetik.

Era berean, honako hauek 2023erako berrerabiltzeko helburu espezifikoak ezartzen dira:

- Edari alkoholduen eta alkoholik gabekoen ontziak (esnea, ardoa, ardo aromatizatua edo likoreak izan ezik).
- Garraiatzeko ontziak (kartoizko kuxak izan ezik):
 - Garraio ontzien edo online salmentaren %40 EBn
 - %10 kaxa-formako ontzi kolektiboetan
 - %100 EBko berezko kokalekuetara edo lotutako enpresetara bidaltzeko ontziak
 - Herrialde berean beste eragile ekonomiko batzuei emandako ontzien %100

Gainera, edarien eta eramateko janariaren (take away) azken banatzaileek 2027an beren ontziak erabiltzeko aukera eskaini beharko diete kontsumitzaileei, eta 2028an ontzi berrerabilgarrien aukera eskaini beharko dute.

Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudi berriaren arabera, ontzi guztiak birziklagarriak izango dira (zur arinezkoak, kortxozkoak, ehunezkoak, kautxuzkoak, zeramikazkoak, portzelanazkoak eta argizarikoak izan ezik), 2030ean birziklatzeko diseinu-irizpideen arabera eta, gainera, 2035ean eskalan birziklatzeko irizpideen arabera.

Erregelamenduak, halaber, 2030ean eta 2040an plastikozko ontzietan birziklatutako materialaren gutxieneko edukiaren helburuak jasotzen ditu.

Ontzien eta ontzi-hondakinen araudi berrira egokitzeko prozesua

Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko Europako araudi berri hau nahitaez bete behar dute Europar Batasuneko estatu kide guztiek. Ez du transposiziorik behar lurralde bakoitzean aplikatzeko.

Espainiaren kasuan, Erronka Demografikorako Trantsizio Ekologikoko Ministerioa lanean ari da egungo Ontzien Errege Dekretua betebeharrerietara egokitzeko, eta, horretarako, Errege Dekretu berri bat argitaratuko du, egungoa aldatuko duena EBk eskatutako epeak betetzeko.

Hemendik aurrera, Espainiako merkatuan lan egiten duten enpresa guztiek ontzien eta ontzi-hondakinen Europako araudi berrira egokitu behar dute. Ibilbide-orri bat diseinatu beharko dute egokitze-prozesuan egin beharreko ekintzekin, eta araudia ezarritako epeen barruan betetzeko hartutako erabakiak inplementatu beharko dituzte.

Araudi berri hori zuzenean aplikatzekoa da, eta 2025ean indarrean jarri eta urtean zehar garatu behar bada ere, 2026ko abuztuaren 12tik aurrera nahitaez aplikatu beharko da EBko estatu kide guztietan.

Ontziei buruzko Europako araudia gogortzeak gobernuen kontrol zorrotzagoa ez ezik, konpainientzako eskakizunak eta balizko zigorrak areagotzea ere badakar.

Ondorioa: prest al dago zure enpresa 2025ean argitaratutako Europako araudiaren arabera hondakinak kudeatzeko?

Hondakinen kudeaketa Europako araudira egokitzeak ez die denbora-tarte handirik eskaintzen enpresei, eta, beraz, aukera onena aurrea hartzea eta lege-aldaketei aurre egiteko prestatzea da.

Ecoembes-ek ontzi-kudeaketaren araudia betetzen lagun diezaieke enpresei, zehapenak saihesteko eta ekonomia zirkularraren eta hondakinen kudeaketa iraunkorrako baten aldeko apustua egiteko aukera ematen duen aholkularitza espezializatu baten bidez.

Zure enpresaren hondakinen kudeaketa ez badago prestatuta Europako araudi berriaren eskakizunetarako, oraindik garaiz zaude zure estrategia planifikatzeko eta zure prozesuak hobetzeko. Gogorarazi du Espainiako merkatuan jarduten duten enpresa guztiek, eragin zuzena edo zeharkakoa izan dezaketelako, Europako eskakizun berrietara egokitu behar dutela.